

proti slovenskemu ljudstvu. Znani protivnik in preganjalec slovenstva deželni predsednik nemški baron Hein je vžival obrambo in pomoč slovenskih laži-svobo-

domislecev in naprednjakov. Tak je bil narodni pravec slovenske liberalne politike in tak je bil smisel slovenskih liberalcev za velika narodna vprašanja!

Osebnosti

Proslava 60 letnice lavantinskega prošta g. dr. M. Vraber. Zadnjo nedeljo sta proslavila 60 letnico lavantinskega prošta dr. M. Vraberja najvažnejša zavoda ob naši severni meji: Tiskarna sv. Cirila in Spodnještajerska ljudska posojilnica. Obe ma načeljuje g. jubilat po smrti rajnega prošta dr. M. Mateka. Ob pol dvanajstih dopoldne je bila v sejni sobi Spodnještajerske slavnostna seji načelstva in nadzorstva. Predsednik nadzorstva g. monsignor J. Vreže je g. proštu in predsedniku jubilatnu pristrčno častital in se mu je zahvalil za njegovo delo s prošnjo, da bi posvetil še tudi zanaprej svoje moči procvitu zavoda, kateri je že storil toliko dobrega za obmejne Slovence. Po seji je bilo kosilo v Tiskarni sv. Cirila. Tam so izrekli najvišji zastopniki cerkvene oblasti jubilatnu častitke za zahvalo za njegov trud za porast tiskarne. Pristrčne proslave v tiskarni se je udeležil prevzvišeni g. škof dr. Tomažič s kapituljem, mestni župan ter podžupan, oba glavarja, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec in še več drugih. Brzobjavne častitke sta poslala g. notranji minister dr. A. Korošec in ban dr. M. Natlačen, ki se radi nujne zaposlenosti drugod slavnosti nista mogla osebno udeležiti.

Duhovniške vesti. Postavljeni so bili gg.: Alojz Ocvirk, kaplan v Cirkovecah, za provizorja župnije Gotovlje; p. Konstantin Ocepek, župni upravitelj pri Sv. Vidu pri Ptujju, za upravitelja župnije Ptujjska gora; p. Karel Jelušič, kaplan pri Sv. Petru in Pavlu v Ptujju, za upravitelja župnije

Sv. Vid pri Ptujju; Ivan Bombek, I. kaplan v Slov. Konjicah, in Vincenc Frangež, semeniški duhovnik, za prefekta v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru; Ivan Kodrič, kaplan v Pišecah, za provizorja istotam. — Nastavljeni so bili gg.: Ivan Kupčič-Petin, bivši župnik pri Sv. Danielu nad Prevaljami, za kaplana v Cirkovecah; Jaroslav Kotnik, novomašnik, za kaplana pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; p. Alojzij Horvat, minorit, za kaplana pri Sv. Petru in Pavlu, in p. Jozafat Jagodič, minorit, za kaplana pri Sv. Vidu pri Ptujju. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Iv. Bombek iz Slov. Konjic (I.) v Guštanj z delokrogom prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Ludovik Duh iz Marenberga k Sv. Juriju ob Ščavnici (II.) z delokrogom v Mariboru; p. Božidar Glavač, min. duhovnik, od Sv. Petra in Pavla v Ptujju na Ptujjsko goro; p. Inocenc Kučnik od Sv. Vida pri Ptujju (II.) k Sv. Petru in Pavlu v Ptujju in p. Viktorin Sivavec, kapuc. duhovnik, od Sv. Lovrenea na Dravskem polju v Marenberg.

Župnijski izpit so napravili v Mariboru: g. Jurij Guzej, kaplan v Žalcu, g. Franc Horvat, provizor v Vel. Dolencih, g. Ignac Paluc, kaplan na Bizeljskem, g. Josip Petrovič, kaplan pri Sv. Trojici v Halozah, g. Alojzij Sunčič, kaplan v Škalah pri Velenju, g. Josip Varga, provizor pri Sv. Jurju v Slov. Krajini in g. Alojzij Žalar, dušni pastir v Hrastniku.

Na knezoškofijsko bogoslovno učilišče v Mariboru se je za prihodnje šolsko leto vpisalo 68 gojencev, in sicer v I. letnik 10, v II. letnik 13, v III. letnik 17, v IV. letnik 14 in v V. letnik 14.

Nesreče.

Skoro cela naselbina se zastrupila z gobami. V Mariboru so tako zbrane Dajnkovske barake, po katerih prebivajo najbolj

Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

revni. Delavčeva žena Marija Kmetič se je podala v gozd nad Tri ribnike, odkoder se je vrnila s polno košaro gob. Nekaj gob je pripravila svojim za večerjo, en del je podarila svoji prijateljici Elizabeti Kolar, preostanek je razprodala. Strupene gobe je zavživalo 14 ljudi in vsi so v noči več ali manj oboleli na zastrupljenju. Od 1 zastrupljenih so drugo jutro osem prepeljali reševalci v bolnišnico, kjer so jim izprali želodec in so jim oteli življenje s protisredstvi.

Železničar hudo ponesrečil na tiru. V Mariboru na glavnem kolodvoru je hudo ponesrečil 32 letni železničar Alojzij Podlessek. Ko si je zataknil levo nogo med dve tračnici, se je stisnila kretnica in ta je zlomila Podlesku dvakrat levo nogo in mu zmečkala peto na njej. Ponesrečenega so oddali reševalci v bolnišnico.

Huda nesreča brezposelnega pekovskega pomočnika pod vagonom osebnega vlaka. Na kolodvoru v Špilju se je zgodila huda

Ruski raziskovalci severnega tečaja na ledeni plošči

Dolgo časa je že od tega, kar so si Rusi uredili svojo severno postajo na plavajoči ledeni plošči. Četvorica raziskovalcev te postaje, šef Papanin, radiotelegrafist Krenkel, poznavalec vod širšov in zvezdčanec ter znanstvenik lede magnetičnih pojavov Fedorov, je v tem času izvršila ogromno znanstveno delo. V času od 21. maja do 20. avgusta je njihova ledena plošča prepotovala 530 km v krivoljasti črti. Njena povprečna brzina je znašala 6 km v 24 urah. V ravni črti je opravila plošča 395 km v jugovzhodni smeri. Ta njena glavna smer pa se je več-

Zakopano zlato.

Gradišnikova domačija je na pohorski strani. Tu gospodarji mladi Tine.

Odkar je pred nekaterimi tedni našel v skrinji pod streho staro pisanje, ne najde in ne najde miru. Kar kri mu je razburkalo, da se mu plazi ko strup po žilah in mu pač ne da in ne da miru. Pa najsi si tudi stokrat pravi: »eno ali dve kolesci imaš preveč v glavi«, najsi se sam zmerja in za nos vlačí, češ: »seveda, milijonar boš postal!«, vse ne poma-ga nič.

Kriva je gotovo Rozika, Mrdavsova, krčmarjeva na vasi; ta ga podpihuje in mu trobi na ušesa, da so mu vsa polna od tega zakopanega zaklada. Škoda, da ji je kaj pravil!

Pa no! Morda pa je le kaj resnice na tem. Saj ve vsak otrok, da je bil tam gori, kjer je zdaj kapelica, v starih časih utrjen grad, odkoder so se zaganzjali vitezi s svojimi hlapci v dolino na cesto, da so prežali na popotne trgovce in jim plenili, kar so vozili s seboj.

Ded mu je tudi tolikokrat pripovedoval o zakladu, ki ga je vitez Urh, zadnji svojega rodu, zakopal v hodniku pod zemljo, ki je v tistih časih vezal grad z Gradišnikovo domačijo.

Tudi danes je čepel Tine pod streho pri stari skrinji in pobožno gladil papir z obledelim pisanjem, ki ga je napol razbral in le malo ali nič razumel.

Bog ve, kdo ga je napisal!

Da je bilo Gradiško v davnih časih graščinsko in da je moral Gradišnik to in ono dajati grajskim, to je že stalo na papirju.

In še to, da je vitez Urh vse naplenjeno zlato zakopal v hodniku pod zemljo, da bi živa duša ne mogla do krivičnega denarja, ki se ga je držalo toliko krvi.

»Toliko je tega zlata, da bi berača storilo za največjega bogatina pod božjim soncem,« je bilo napisano. »Ali je prekleto zlato. Zato se je vitez Urh pokoril in je s svojimi golimi rokami postavil iz kamenja, ki ga je nabral iz porušene graščine, kapelico, naj bi vsakdo, ki pride v njo, pomolil očenaš in zdravamarijo za mir in pokoj njegove uboge duše.«

Tine je strmél pred se.

Da, taka je pravljica o kapelici na gori. Zakaj bi ne bilo res tudi to, kar je zapisano o zakladu?

Zopet ga je prevzelo.

Seveda je res! Le tega ne ve nihče, kje je oni podzemski hodnik. Tu na Gradiškem je moral biti en kraj, saj sem dol je bil izpeljan, da so grajski mogli bežati, če so bili v stiski.

Morda pa se je že udrl? Bog ve.

nesreča, koje žrtev je postal 25 letni brezposelni pekovski pomočnik Anton Ljubec iz Maribora. Ljubec se je vtihotapil na mariborskem glavnem kolodvoru pod vagon večernega osebnega vlaka proti Gradcu. Srečno se je pripeljal na železju pod vozom do Špilja. Tamkaj je poskušal, preden se je vlak ustavil, izmotati se na levo stran izpod vagona. Zagrabile so ga nekoliko nižje pritrjene stopnice, voz ga je vlekel nekaj metrov naprej in ga je hudo razmesaril. Nesrečnež ima polomljenih več kosti in stisnjen prsni koš. Na krike ponesrečenega so mu prihiteli na pomoč železničarji, cariniki in policisti. Iz njegovih daleč naokrog razmetanih papirjev so dognali, kdo je. Zakaj se je Ljubec skrtil pod vagon, ni mogel več povedati in so ga prepeljali v obupnem stanju v bolnišnico Rdečega križa v Wagno.

Pojasnjen vzrok smrti. Zadnjič smo poročali, da je bila najdena pri Limbušu ob cesti mrtva 58 letna posestnica Pavla Čeh iz Vrhovdola pri Limbušu. Ljudje so govorili o nasilni smrti in radi tega je bilo odrejeno raztelesenje. Sodna komisija je dognala, da je zadela Čehovo srčna kap.

Strašna smrtna nesreča otroka. Pri posestnici Mariji Lampreht na Činžatu nad Falo se je igral v kuhinji štiriletni sinko Alfonz. Stara mati je kuhala kavo za večerjo, mati je bila zaposlena z delom nekje zunaj. Fantek je prevrnil po sebi dva litra vrele kave ter se je tako hudo opek, da je čez par ur umrl v groznih bolečinah.

Avtomobil zdrčal v potok. V gostilni Petra Kovača v Vuhredu so obhajali vinsko trgatev. S te veselice se je vračal v noči domov v skoro čisto novem avtomobilu z manjšo družbo Anton Böhm, lesni trgovec v Vuhredu. Blizu doma je zdrčal avto po strmini v Vuhredski potok, kjer se je karoserija precej poškodovala. Hujše poškodbe je dobil oče avtolastnika, drugi so odnesli iz nesreče samo praske.

Z motornim kolesom ob cestni kamen. Drago Horvat, 25 letni mehanik, je zadel na ostrem ovinku na cesti med Črno in Mežico z motornim kolesom ob občestni

Žene zamorejo po večkratni nosečnosti z dnevno uporabo pol kozarca naravnega

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice, užite na tešči želodec, doseči lahko izpraznjenje črevesja in urejeno delovanje želodca.

FRANZ - JOSEFOVA

vođa — je davno preskušena, najtopleje pripravljena in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

kamen. Padel je s kolesa in so ga oddali v nezavestnem stanju v bolnišnico.

Avtomobilist zavožil med živino. Na cesti iz Maribora proti Sv. Kungoti je zapeljal avtotaksler Miroslav Riedl s svojim avtomobilom v čredo krav in povozil dve telici. Živina je last grofice Pachta.

Starka se zadušila v dimu. V Brebrovniku pri Ormožu so našli v kamri zadušeno 68 letno občinsko revno Ano Lesničar. Ženska je bila že nekaj dni bolna. Z gorečo svečo v roki se je zgrudila in se je vnela slama njene postelje. V dimu se je starka onesvestila ter zadušila.

Pri padcu iz vlaka si zlomil nogo. Iz vlaka je padel in si je zlomil levo nogo Josip Podkrajšek, 24 letni dninar s Ponikve.

Kolesa voza so mu šla preko trebuha. Ivan Zalokar, desetletni posestnikov sin iz Podpeči, je padel pri Jurkdoštru pod voz in so mu šla kolesa preko trebuha. S hudimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnišnico.

Grozen prizor za gledalce. V Trbovljah na Limbergu se je splazila šestletna Anica Flis skozi ograjo na žično postajo. Tamkaj tečejo vozički tako nizko, da se je otrok z lahkoto oprijel enega in že je zdrčal z njim naprej. Prestrašeni drugi otroci in gledalci so klicali Anici, naj se spusti na tla, a je to storila šele po otrpenju rok iz višine 30 metrov. Pri padcu na tla si je zlomila samo levo nogo in se popraskala po obrazu, sicer se ji ni zgodilo nič hudega.

Mrtvega so našli v hlevu. V Senčurju na Gorenjskem je kahal žganje Janez

Jarc. Pri Jarcu se je nakresal vročega žganja Franc Kordež. Na večer se je podal spat v Jarčev hlev, kjer so ga našli drugo jutro mrtvega. Ležal je z obrazom na zobeh. Ni gotovo: ali se je zadušil, ali je zakrivila njegovo smrt preobilica žganja.

Smrtna nesreča pri klanju prašiča. V Pavli vasi v Mirenski dolini na Kranjskem je spodrsnil nož zadnjo soboto pri klanju prašiča posestniku Francu Uriglju, ki se je udejstvoval kot klavec živine. Nož je zadel dobrega moža v levo nadlaket in je izkrvavel. Zapušča ženo in tri otroke.

Razne požarne nesreče. Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je izbruhnil krog šeste ure zjutraj ogenj v župnijskem gospodarskem poslopju. Na pomoč prihiteli ljudje so oteli župnišče, iz gorečega poslopja so rešili živino, svinje in kokoši. Zgoreli sta krma ter slama. Škode je za dobrih 30 tisočakov, zavarovalnina znaša komaj 10 jurjev. Ogenj je bil sigurno podtaknjen, ker so videli tik pred požarom, kako jo je ubral iz poslopja neznan stepuh, ki je tamkaj prenočeval brez župnikove vednosti. — V boštanjanskem gradu pod Grosupljem, ki je last barona Lazzarini, je izbruhnil ogenj v šupi, v kateri je bilo pet vagonov sena in otave. Goreti je začelo naenkrat na več mestih, kar je jasen dokaz, da gre za požig. Gasilci so preprečili, da se podtaknjen ogenj ni razmahnil na sosednja gospodarska poslopja in na podružno cerkev sv. Martina.

Razne novice

Gasilska šola v Mariboru. Mariborska gasilska četa bo začela čez zimo prirejati za strokovno izobrazbo ter izvežbanost v gasilstvu tečaje. Na ta način bi se izšolalo okoli 600 gasilcev s področja žup ob severni meji.

Stari obrambni stolp v Mariboru bo popravljen. V našem listu smo poročali, da je zadela pred nedavnim požarna nesreča mariborski stari obrambni stolp ob Pristanu. Vnele so se v njem nakupičene stare cunje ter papir, izbruhnil je požar, kateri je uničil ostrejšje stolpa in je ostalo

Tedajci se je zdržnil. Zagnal je pisanje v skrinjo, jo zaprl in zaklenil, ključ pa vtaknil v žep. Pri tem se je spomnil, kolikokrat ga je podil rajni oče s podstrešja, ko je že kot deček najrajši čepel kje na samem in se vdajal sanjam ali pa požiral kako branje, če ga je kje našel! Če je le mogel, je ušel sem gor in premetal vso skrinjo. Ko nič ni pomagalo, je napravil oče veliko ključavnico na skrinji, ključ do nje pa je zaklepal v svoji kamri.

Zdaj je minulo že leto dni, kar mu je oče umrl, in Tine je Gradišnik.

»Zdaj je, kar je!« je menil napol zagrenjeno, napol trmasto, ko je cokolal po stopnicah dol. »Karkršen sem, tak pač sem. Na zunaj skaza, na znotraj skaza!«

Saj s tem se je začelo: kar mu je lice tako skazilo, ni imel več veselih dni. Ko mu je bilo šest let, je padel na koso; uhelj mu je pobralo in razklalo lice, da bi bil skoraj izkrvavel. Rano mu je zdravnik zašil, uhelj je ostal krmižjav, ali brazgotina na desni mu še zdaj kazi obraz, čeprav je minulo od tistih mal dvajset let.

V šoli so ga klicali: uheljček muheljček. Če je kam prišel, so ga milovali: »Moj Bog, ubogi pobič!« Marsikdo si je še norce storil, ne da bi pri tem kaj pomislil. Ali Tine je vse to huje občutil, kakor so ljudje mislili, in je raste in zraste in postal boječ in nekoliko čudaški.

Danes je imel zopet svoj kisli dan. Koj včasih ga je tako prijelo, da je bil ves potr. Kar čudno se mu je zdelo, da more sonce tako veselo sijati, kakor sije, da se trate smeji in okenca poredno mežikajo.

Razjezil se je. Zmeraj je tako! Tuhta in tuhta in tuhta kje v kakem zadohlem kotu, da se mora potlej kar čuditi, ko pride spet na sonce in vidi, kako svetel in lep je božji dan. Potem mu že za nič več ni in še sebi samemu je na poti... seveda, kaj čuda, če tedaj človek kako stori, da ga je pozneje sram... pač pri Mrdavsu čepi in kvarta z delavci, ki novo cesto gradijo, in jim za pijačo daje in z njimi popiva in kroli, toliko da je kaj krika in vika — človek v takem vsaj svojih misli ne čuje...

Veseli je — pa še kako! —, če mu Rozika lepo besedo vošči, čeprav je ta tudi taka — ah, kaj! Piši me v uho vse vkup!

Pobral je kladivo in stopil v klet. Po stenah je tolcljal... nič... nikjer nič... povsod isti zamolki odnev; potem še po tleh.

Zgoraj v kuhinji sta se dekli spogledovali; čuli sta gospodarja, ko je šel v klet.

»Kaj pa je zdaj to?« je sklenila Barba roke. »Pri belem dnevu in še na praznik ti po kleti tolclja. Saj pravim, da ga vedno bolj meša... na, na, poslušaj!« je majala stara z glavo.

Tine je vtem nehal. Tu ali tam se mu je zdelo, da bobni votlo; ali ko je znova potrkal, ni bilo nič.

krat spremenila. V glavnem potrjuje ta smer prejšnje domneve, da silijo polarni morskimi tokovi proti Grenlandskemu toku. V zadnjem času je plošča oddaljena kakšnih 600 km od tega morja. Člani severne postaje so uredili dve pristajališči za letala. Ledena plošča je dovolj trdna, da more prenesti letala ekspedicije Ševeleva. V njenem območju znaša temperatura ta čas sedem stopinj pod ničlo.

Stodevetletni turisti

Tojširo Ito, najstarejši Japonec, je praznoval svoj 109. rojstni dan na vrhu najvišje japonske gore, ugaslega ognjenika Fudžijama, kamor je vodil skupino turistov. Ko je prišel na vrh